

ὀφθαλμοὺς τίγρεις, στενὴν καὶ μικρὰν ῥίνα, μικρότατον πορφυροῦν στόμα, ἐκφράζον θερμότητα αἰσθημάτων, καὶ μικρὰ, λεπτοφυῆ ὦτα, μὴ ἔχοντα ἀνάγκη νὰ κοσμῶνται μὲ ἀδάμαντας. Ἡ χεὶρ εἶναι λευκὴ, οἱ ὤμοι ῥοδινοί, ὁ ποῦς μικρὸς καὶ στρογγύλος, τὸ βᾶδισμα ὀξοεὶ μετέωρον. Ὁ Γάλλος φυσιογνώμων προσέθηκεν ὅτι ἡ ἐξαισία αὕτη καλλονὴ εἶναι ὑπανδρὸς, ὡς καὶ ἐν γένει τὰ νεαρὰ καὶ ἄωρα κοράσια δὲν δύνανται ποτὲ νὰ συγκριθῶσι κατὰ τὴν ὠραιότητα καὶ μεγαλοπρέπειαν πρὸς τὰς ἐν πλήρει ὀνύσει εὐρισκομένας ἐγγάμους γυναῖκας.

Ἰσως εἶχε δίκαιον ὁ γνώστης οὗτος τοῦ γυναικείου κάλλους, ἀλλὰ — ὡς λέγει καὶ ἡ παροιμία — ὁ ἓνας ἀγαπᾷ τὴν μητέρα καὶ ὁ ἄλλος τὴν θυγατέρα. Οἱ πλεῖστοι τοῦ-

λάχιστον θεωροῦμεν τὸ κάλλος ὡς ἀρετὴν ἰδιάζουσαν κυρίως εἰς τὴν νεαρὰν ἡλικίαν (ἀν καὶ ἡ λέξις ὠραιότης ἀρμόζει μᾶλλον εἰς τὰς ὀρίμους καλλονάς).

Ὅπως δὴποτε ἡ καλλονὴ τοῦ σώματος δὲν δύναται μόνη νὰ καταστήσῃ τὴν γυναῖκα θελητικὴν· ὑπάρχουσι κεναὶ καὶ ψυχραὶ καλλοναὶ αἵτινες ὑπὸ καλλιτεχνικὴν ἐποψὴν ἐπισταμένως ἐξεταζόμεναι διεγείρουσιν ἡμῖν τὸν θαυμασμόν, ἐν συνόλῳ ὅμως ἀφίνουσιν ἡμᾶς ἐν ἀδιαφορίᾳ. Τὸ ἐξωτερικὸν κάλλος τοῦ σώματος δὲν γεννᾷ οὔτε κἂν τὴν ἀγάπην. Αἱ ἐξωτερικαὶ καλλοναὶ δύνανται νὰ διεγείρωσι πρόσκαιρον ἔρωτα, εἰμποροῦν, τὸ δὴ λεγόμενον, νὰ μᾶς γυρίσουν τὰ μυαλὰ, ἀλλ' ἀληθῆ, ἐγκάρδιον καὶ διαρκὲ ἀγάπην οὐδέποτε γεννῶσι.

Ο ΔΑΙΜΩΝ.

Διήγημα ὑπὸ **Ι. Ι. ΚΡΑΣΣΕΒΣΚΥ.**

(συνέχεια.)

Ὁ σοφὸς διδάσκαλος ἐδίδασκε τὸν Ἀδριανόν, ὅτι ὁ ποιητὴς τὴν σήμερον, διὰ νὰ ἴσταται εἰς τὸ ὕψος τῆς ἐποχῆς του, ὀφείλει ἐκτὸς τῆς ἐμπνεύσεως νὰ ἔχῃ καὶ ἀκριβῆ γνώσιν ὁλοκλήρου τῆς πορείας, ἣν ὁ κόσμος ἐν γένει καὶ ἡ ποίησις ἰδίᾳ ἀπὸ τῶν πρώτων αὐτῆς ἀρχῶν μέχρι τῆς σήμερον διήνυσε.

„Ὁ ποιητὴς οὐδένα ἄλλον πρέπει νὰ μιμῆται“, ἔλεγεν ὁ γηραιὸς Σενούτας τῷ μαθητῇ του, „οὐχ ἦττον ὅμως ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ ὅλους τοὺς ἄλλους ποιητάς, καὶ μάλιστα ἀκριβῶς διὰ τοῦτο, διὰ νὰ μὴ ἐπαναλαμβάνῃ ψαλέντα ἄσματα καὶ νὰ μὴ εἶνε ὁ ποιητὴς τῶν τεθνεώτων.“

Ἐνταῦθα ὀφείλομεν ν' ἀφιερῶσωμεν ὀλίγας λέξεις εἰς τὸν πρῶτον καὶ ἰσως τὸν μόνον διδάσκαλον τοῦ Ἀδριανοῦ. Ὁ Σενούτας, κατὰ τὸ φαινόμενον ἀνθρωπὸς ἀπλοῦς, ἐξ ἐκείνων τοὺς ὁποίους ὁ λαὸς ὀνομάζει φιλοσόφους, ἦτο σπανιώτατον πρότυπον ἀνθρώπου. Συνέδεεν ἀπέραντον σοφίαν μετὰ τινος οὐδέποτε σβεννυμένης ἐσωτερικῆς τῶν αἰσθημάτων θερμότητος, ἥτις καθίστα γόνιμον τὴν σοφίαν ταύτην. Ὡς ἀληθὴς φιλόσοφος ἐθυσίαζεν ὁ Σενούτας τὰ πάντα εἰς τὰς πνευματικὰς ἀπολαύσεις. Ὅ,τι δὴποτε κατάρθου νὰ ἐννοήσῃ, ἐγένετο ἀμέσως ἀναφαίρετον κτῆμά του, καὶ ὅμως οὐδέποτε ἔπαυε νὰ μελετᾷ καὶ σπουδάζῃ. Πᾶν νέον ἔργον, ἀναπέμπον καὶ ἓνα μόνον φωτεινὸν σπινθῆρα, κατενθουσίαζεν αὐτόν. Ὅ,τι ἐκέκτητο, ἀνήλυσεν εἰς ἀγορὰν βιβλίων, τὰ δὲ λοιπὰ πάντα ἦσαν αὐτῷ ἀδιάφορα. Ἐνῷ εἶχε κοινὸν καὶ ἀσήμενον ἐξωτερικόν, ὑψηλὸν ἀνάστημα, ἰσχυρὰν κρᾶσιν, μεγάλην τετράγωνον κεφαλὴν καὶ χονδρὸν λαιμόν, ἡ μορφὴ του προσελάμβανεν, ὡσάκις ὠμίλει μετὰ ζωηρότητος, τοσαύτην βαρύτητα καὶ σπουδαιότητα καὶ τοιοῦτο θέλητρον, ὥστε οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ μὴ αἰσθανθῇ τὴν ἐπίδρασίν του. Ἀπὸ τῶν πεποιδήσεων καὶ συνηθειῶν του οὐδέποτε ἀφίστατο χάριν τῶν ἄλλων, διότι ἡ ἀλήθεια ὑπὸ πάσας αὐτῆς τὰς ὁψεις ἦτο δι' αὐτόν, ὅτι ἱερὸν καὶ ἅγιον, ἡ δὲ ἀπάρνησις αὐτῆς τῷ ἐφαινετο ὡς βεβήλωσις τοῦ ἱεροῦ τούτου. Μεθ' ὅλα ταῦτα ὅμως οὐδεὶς ἦτο ἡπιώτερος τοῦ Σενούτα καὶ ἐπιεικέστερος πρὸς τὰς ἀνθρωπίνους ἀποπλανήσεις. Ὅσάκις προσεπάθει νὰ μεταπείσῃ τινά, προσέβαινε μετὰ τοσαύτης ἀγάπης, μετὰ τοσαύτης ἐγκαρδιότητος, ὥστε ἐπεσπᾶτο, ἀν ὅχι πάντοτε τὴν ὁμογνωμοσύνην, ἀλλ' αἰετοτε τὰς θερμότητας συμπαθείας τῶν ἀκρωμένων. Τὸν Ἀδριανὸν ἡγάπα

ὡς ἰδίον τοῦ υἱόν, καὶ οὐδέποτε ἰσως θὰ ἀπεμακρύνετο ἀπ' αὐτοῦ, ἀν δὲν ἠναγκάζετο ὑπὸ τινος συμβάντος, μεθ' οὗ συνεδέετο ἡ ἰδέα τοῦ ἱερωτάτου καθήκοντος.

Ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ὀνόματός του, ὁ Σενούτας ἀνῆκεν εἰς παλαιὰν τινα οἰκογένειαν, τῆς ὁποίας εἰς κλάδος εἶχε καταστήσῃ εἰς παντελῇ πενίαν. Εἰς ἐξαδέλφους του, τὸν ὁποῖον ὁ Σενούτας ὀλίγον ἐγνωρίζε καὶ ἐκ τῆς ἐλεημοσύνης τοῦ ὁποίου δὲν ἤθελε νὰ ἐξαρτᾶται, εἶχε σημαντικώτατα κτήματα ἐν τῇ Ῥωσικῇ Πολωνίᾳ. Ὁ Σενούτας προσεκλήθη πολλάκις ὑπὸ τοῦ ἐξαδέλφου του, ὅστις προσεπάθει νὰ τὸν κρατήσῃ παρ' ἐαυτῷ, ἀλλ' ὁ φιλόσοφος ἐπεθύμει νὰ ᾔναι παντελῶς ἀνεξάρτητος καὶ ἐλεύθερος, καὶ δὲν ἠνείχετο νὰ ζῇ ὡς ἀργὸς παράσιτος. Αἰφνης ὅμως ὁ ἐξαδέλφος οὗτος περιέπεσεν εἰς βαρεῖαν νόσον, ἀπέθανε μετ' οὐ πολὺ καὶ κατέλιπε τὴν σύζυγον καὶ μικρὰν τινα θυγατέρα, ἃς ἐν τῇ διαθήκῃ του θερμότατα συνίστα εἰς τὴν ἀγάπην καὶ προστασίαν τοῦ γηραιοῦ Σενούτα. Οὗτος λοιπὸν ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλίπῃ τὸν Ἀδριανόν, ὅπως ἐκπληρώσῃ τὸ ἀνατεθὲν αὐτῷ καθήκον καὶ ἀναλάβῃ θέσιν πατρὸς ἐν τῇ ὀρφανισθεισῇ οἰκογενείᾳ. Ὁ Ἀδριανὸς δὲν ἤξευρε πλέον, τί ἀπέγεινεν ὁ διδάσκαλός του. Κατ' ἀρχὰς ἔλαβε παρ' αὐτοῦ γράμματα, κατόπιν ὅμως, ἐπειδὴ παρέλειψε δις ἢ τρίς νὰ ἀπαντήσῃ, ἐσιώπησε καὶ ὁ Σενούτας ἐντελῶς. Τοιοῦτοτρόπως ἐπὶ μακρὸν χρόνον διετέλεσαν ἐν ἀμοιβαίᾳ ἀγνοίᾳ ἕκαστος περὶ τοῦ ἑτέρου. Ὁ ποιητὴς ὅμως πάντοτε ἡγάπα μετὰ τὴν μητέρα του μάλιστα τὸν διδάσκαλόν του καὶ ἐπόθει νὰ τὸν ἐπανίδῃ. Ἡσθάνετο συχνάκις τὴν ἑλλειψίν του· ἡσθάνετο τὸ ὕψος τοῦ τοσοῦτον ἀπλοῦ καὶ μετὰ τοσαύτης μετριοφροσύνης παρουσιαζομένου πνεύματος, τοῦ ὁποίου ἡ ὄψις ἐξικνεῖτο εἰς τηλικαύτας ἀποστάσεις. . . Ὁ Ἀδριανὸς εἶχε μάθῃ παρ' αὐτοῦ μετ' ἀπληστίας πλεῖστα ὅσα πράγματα καὶ ἐπειδὴ ἦτο φιλομαθέστατος καὶ ἀντελαμβάνετο εὐκόλως, χωρὶς νὰ ἐμβαθύνῃ παρὰ πολὺ βαθέως, διήνυσε ταχέως ἀπέραντον διάστημα.

Ὅπως ἕκαστος ἀνθρωπὸς, κατεχόμενος ὑπὸ τινος μονομανίας, ἐξήτει ὁ Ἀδριανὸς εἰς τὰς σπουδὰς του κυρίως νὰ μάθῃ ἀκριβῶς τοὺς ὅρους καὶ τὰς περιστάσεις, ὑφ' ἃς οἱ ποιηταὶ γεννῶνται, ἀναπτύσσονται, καὶ ἀποκαλύπτονται εἰς τὸν κόσμον· ἤθελε νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὸ μυστήριον τῆς φύσεως. Ἀλλ' αἱ σπουδαὶ αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἐποψὴν ταύτην ἔμει-

ναγ ἄνευ ἀποτελέσματος. Εὗρε μόνον ὅτι οἱ ποιηταὶ ὅπως καὶ ἡ ποίησις, συνεπέα θαυμασίου τινὸς καὶ ἀνεξερευνητοῦ νόμου τῆς φύσεως, γεννῶνται ἀκριβῶς ἐκεῖ, ἐνθα οὐδεὶς ἐδικαιοῦτο νὰ προσδοκᾷ τὴν ἐμφάνισίν των. Ἡνάγκασθη λοιπὸν νὰ παραδεχθῇ ὅτι οἱ ποιηταὶ εἶναι μᾶλλον οἱ μυστικοὶ ἄγγελοι ὑπερκοσμίας τινὸς δυνάμεως, ἢ τὰ ἀποτελέσματα καθαρῶς ἐγκοσμίων καὶ ἀνθρωπίνων ὅρων. Ἡ ἰδέα αὕτη ἐπέρρωσε καὶ ἐνίσχυσε αὐτὸν ἐν τῇ συναισθησὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ποιητικῆς ἀποστολῆς. Ἦκουεν εὐκρινῶς ἐν ἑαυτῷ τὴν φωνὴν τοῦ δαιμονίου, λέγουσαν: „Εγείρου καὶ περιπατεῖ, κατὰλπε τὰ πάντα! Εἴσαι κεκλημένος!“ — Οὐδὲν ἔσκόπει νὰ ἀντιταχθῇ εἰς τὴν προσταγὴν ταύτην· προσεπάθει μόνον νὰ ἐξερευνήσῃ, νὰ κατανοήσῃ τὰ κατάλληλα μέσα πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς του ταύτης. Ἡ νεαρὰ φαντασία τῶν λαῶν ὅπως καὶ τῶν ἀνθρώπων φαντάζεται τὸ μεγαλεῖον οὐχὶ ὡς τὴν ἐν σμικρῷ τελειότητα, ἀλλ' ὡς γιγαντιαῖόν τι καὶ εἰς τὰς διαστάσεις του τεράστιον μέγεθος. Ὁ Ἀδριανὸς λοιπὸν ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὅτι, διὰ νὰ ἦνέ τις μέγας ποιητής, πρέπει νὰ δημιουργήσῃ μέγα καὶ ἐκτεταμένον ποίημα, ὅα τὰ ἰνδικὰ ἐκεῖνα ποιήματα, τῶν ὁποίων τὰ ἄσματα ἀριθμοῦνται κατὰ ἑκατοντάδας αἱ δὲ στροφὰὶ κατὰ δεκάδας μυριάδων. Ὁμοίως καὶ ὁ Λαμαρτίνος, ὅτε les Méditations τῷ ἀπεκάλυψαν ὅτι ἦτο ποιητής, ἐσκέφθη νὰ γείνῃ ὁ γίγας τῆς ποιήσεως, ὁ δημιουργὸς ἐκατόγχειρος ἀριστουργήματος, ὅπερ βραδύτερον ἀπενεκρώθη ἐν τῇ κεφαλῇ του. Ὁ Ἀδριανὸς εἶχεν ἀναμφερήσως δῶρον ποιητικόν, μάλιστα δὲ καὶ σπινθηρὰ τινὰ μεγαλοφυΐας· πᾶσαι δὲ αἱ περιστάσεις συνετέλουν, ὅπως ὁ σπινθηρ αὗτος αἰξήθῃ μέχρι λαμπροτάτης φλογός. Συμφορώτατον μάλιστα ἦτο εἰς τὸν μέλλοντα ποιητὴν, ὅτι, τείνων πάντοτε πρὸς τὴν τελειότητα, ἀπέκρυπτε τὰ κατ' ἀρχὰς ἄωρα ποιητικά του δοκίμια· εἰς οὐδένᾳ ἀπεκαλύπτετο δι' ἀποσπασμάτων, ἀλλ' ἀτάραχος καὶ πεποιθὼς ἐφ' ἑαυτὸν ἐχώρει πάντοτε πρὸς τὰ ἐμπρός, διηνεκῶς ἐκ τῆς ἐμπνεύσεως μεθυσκόμενος καὶ ἀνυψῶν αὐτὴν εἰς ὑψηλότερας ὁσημέραι δυνάμεις. Τότε ἦτο ἡ ἐποχή, καθ' ἣν ἡ βυρῶνιος ποίησις εἶχε κυριεύσῃ ὁλόκληρον τὸν φιλολογικὸν κόσμον. Καὶ οἱ προγενέστεροι ποιηταὶ ἦσαν γνωστοὶ τῷ Ἀδριανῷ, ἀλλ' αἱ ᾠδαὶ αὗται τοῦ Βύρωνος, ἐν αἷς τὸ ὑποκειμενικὸν αἰσθημα ἐξεφλέγετο θερμὸν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς ζωντανὸν ἐξεδηλοῦτο, ἔσχον ἰσχυρὰν καὶ θαυμασίαν δύναμιν ἐπὶ τῆς νεαρᾶς τοῦ Ἀδριανοῦ ψυχῆς. Ἀλλ' ἡ ἐπίδρασις αὕτη τοῦ Βύρωνος ἐνήργει ἐν τῷ νεαρῷ ποιητῇ ἀσυνειδήτως, ἐν ἀγνοίᾳ καὶ παρὰ τὴν θέλησιν αὐτοῦ. Οὐτε εἰς ἑαυτὸν ἠδύνατο νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ὑπόστασιν τοιαύτης ἐπιδράσεως. Τὸ μέγα ποίημα τοῦ Ἀδριανοῦ ἔμελλε, κατὰ τὴν ἰδέαν του, νὰ ὑπερτερήσῃ μεγάλως τοῦ Ἀγγλοῦ αἰδοῦ. Ἐν τῷ ποίηματι τούτῳ ἤθελεν ὁ Ἀδριανὸς νὰ ψάλλῃ ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα μεθ' ὅλων αὐτῆς τῶν πράξεων καὶ κατορθωμάτων, καὶ δὲν ἀνελογίζετο, ὅτι ὁ ἥλιος ἐν μιᾷ σταγόνι ὕδατος ἀντανakλάται ὁλόκληρος, ἐνῶ ἡ λάμψις αὐτοῦ εἰς τὰς ἀπεράντους τοῦ ὠκεανοῦ ἐκτάσεις οὐδ' ἀμυδρῶς ἀντιλάμπει. Τὸ κολοσσιαῖον σχέδιον ἀπῆται κολοσσιαίας θυσίας. Ὁ ποιητὴς ἦτο πρὸς πάντα προθυμώτατος. Εἶδομεν ὅτι, καίπερ ὑπεραγαπῶν τὴν μητέρα, ἐθεώρει καὶ μετεχειρίζετο αὐτὴν ὡς ταπεινὴν ὑπέρετιδα. Τὰ οικονομικὰ τῆς οἰκογενείας, ἡ καθημερινὴ κατάστασις, ἡ ἰδία του θέσις ἐν τῷ πραγματικῷ κόσμῳ, τὸ μέλλον του ὑπὸ πρακτικῶν ἐποφιν, τὰ πάντα τῷ ἦσαν ἀδιάφορα: Τὴν ἀγάπην τῆς Ἑλένης ὡς καὶ πάντα τὰ ἄλλα ἐν τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ προσήνεγκεν ὡς θυσίαν εἰς τὸν δαίμονα. Περὶ τῆς ὑπάρξεώς του ἐφρόν-

τιζε μόνον ἐπὶ τοσοῦτον, ἐφ' ὅσον ἐφαίνετο αὐτῷ ἀναγκαῖα ἢ συντήρησις αὐτῆς πρὸς ὠρίμανσιν τῶν ποθουμένων καρπῶν. Ἐθεώρει ἑαυτὸν τρόπον τινὰ ὡς δοχεῖον, ἐξ οὗ ἔμελλε νὰ ῥεύσῃ εἰς τὸν κόσμον τὸ νέκταρ τῶν ἀθανάτων. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐφέρετο οὕτως, ἀγόμενος ὑπὸ τινος ἀόριστου αἰσθήματος, βραδύτερον ὅμως ἐνήργει συστηματικῶς, κατὰ ὑπολογισμούς, καὶ παρεφύλαττεν ἑαυτὸν περιδεῶς καὶ ἐναγωνίως, ὅπως μὴ ἀποκλίνη οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν σκοπὸν του κατ' εὐθείαν ἀγούσης ὁδοῦ.

Ἐνίοτε κατελαμβάνετο ὑπὸ φλογεροῦ πόθου πρὸς τὸν βίον καὶ τὰς ἡδονὰς αὐτοῦ — τὸ αἷμα, ἡ ἰδιοσυγκρασία, ἔτι δὲ καὶ αὕτη ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἐντάσεως τῶν πνευματικῶν δυνάμεων προερχομένη ἐξάντλησις, ἀπῆτουν ἀξιοματικῶς τὰ δίκαιά των. Ὁ Ἀδριανὸς ἠσθάνετο ἑαυτὸν κατὰ τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας του ἐξησθενωμένον καὶ συγχρόνως εὐρέθιστον. Ἡ διηνεκὴς περὶ τὰς ἰδίας σκέψεις ἐνασχόλησις ἐφαίνετο ὡς εἰδὸς τι εἰδωλολατρείας. Διὰ τὸν Ἀδριανὸν οὐδὲν ὑπῆρχε πολυτιμότερον καὶ τιμαλφέστερον τῆς πηγῆς, ἐξ ἧς ἀνέβλυζεν ἡ ποίησις. Ἀλλ' ἡ πηγὴ αὕτη, ἡ πρότερον μετ' ἀκατασχέτου ὀρυγῆς καὶ σφοδρότητος ἀναπιδύουσα — ἐστείρευν ἐνίοτε. Ὁ ποιητὴς ἠσθάνετο ἑαυτὸν ἀποψυχόμενον, ἀδιάθετον, καὶ ἵνα εἰπωμεν ἀπροκαλύπτως τὴν ἀλήθειαν, ἀνίκανον εἰς ὅλα. Κατὰ τὰς στιγμὰς ταύτας τοῦ κόρου καὶ τῆς ἀδυναμίας, καθ' ἃς αὐτὸς ἑαυτὸν παρεγνώριζε, κατελαμβάνετο ὑπὸ παντελοῦς ἀπελπισμοῦ. Ἀνυπόμονος, τρομασμένος, κατέφευγε μετὰ σπουδῆς πρὸς πάντα τὰ διεγερτικὰ τῆς ζωῆς φάρμακα, ἅτινα ἐπιταχύνουσι μὲν τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος καὶ παρέχουσιν εἰς τὸ σῶμα στιγμιαίαν τινὰ καὶ φαινομενικὴν ἐλαστικότητα, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ πνεύματος, ἐπὶ τῆς μυστηριώδους καὶ ἀνεξερευνητοῦ πηγῆς τοῦ ἐνθουσιασμοῦ οὐδόλως ἐπενεργοῦσιν. Καὶ ἐν τῇ πατρίδι πολλὰκις εἶχεν ὁ Ἀδριανὸς τοιαύτας ἀπελπιστικὰς ἡμέρας παντελοῦς ἀδυναμίας καὶ ἀνικανότητος. Ὅτε τὸ πρῶτον ἡ μήτηρ ὑπέμνησε τὸ σχέδιον τοῦ ταξιδίου, ὁ Ἀδριανὸς ἠσπασθῇ αὐτὸ μετὰ προθυμίας, προϋποθέτων ὅτι αἱ νέαι ἐντυπώσεις ἔμελλον νὰ παράσχουσιν αὐτῷ νέας ἐμπνεύσεις καὶ δυνάμεις. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν δὲν ἠπατάτο ἐν ταῖς προσδοκίαις του: αἱ διασκεδάσεις, αἱ ἐντυπώσεις τοῦ ταξιδίου, ἡ ζωγραφικὴ φύσις, ὁ ἀῆρ, ἡ ἀλλαγὴ τῆς διαίτης ἀνεεάζον αὐτόν. Ἠσθάνετο ἐν ἑαυτῷ περισσοτέρας δυνάμεις καὶ ἐπωφελήθη ταύτας, ὅπως ἐνδύσῃ μετ' ἐστὶν τὴν ποίησιν, ἣν αἱ ἀγνωστοὶ χῶραι ἀπῆστραπτον. Ἐγραψε λοιπὸν πολλὰ κατὰ τὴν ἐν Ἑλβετίᾳ διαμονὴν του, καὶ ἐν Ἰταλίᾳ ἐξηκολούθει νὰ γράφῃ ἀκαταπαύστως. Μετὰ τινὰ ὅμως χρόνον αἱ ἐντυπώσεις κατέστησαν ἀσθενέστεραι, ἡ θεὰ τῶν διαφόρων τοπείων, οἱ ἄνθρωποι, τὰ πάντα εἶχον ἀπολέσῃ τὴν προτέραν αὐτῶν ἐπενέργειαν. Ὁ Ἀδριανὸς ἐγένετο πάντοτε ψυχρότερος, ἀναισθητότερος διὰ τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον — ἠσθάνετο στενοχωρίαν καὶ ἀνίαν. Ἐπροβέτο τὴν ἡσυχίαν, παρουσιάζοντο εἰς τὸ πνεῦμά του ποικίλα καὶ παντοειδῆ μέσα, ὅπως ἀνακαλέσῃ τὴν ἀφανισθεῖσαν ζωηρότητα τῆς νεότητος· δὲν εἴξευρε ποῖον ἐξ αὐτῶν νὰ λάβῃ πρῶτον. Ὁ ἔρως — εἴτε τὸ ἀόριστον ἐκεῖνο αἰσθημα πρὸς τὴν μίς Ρόζα ὅπερ πράγματι ἀπησχόλει μεγάλως τὸν νεαρὸν ποιητὴν — εἶχεν ἡλεκτρίσῃ αὐτὸν μόνον διὰ βραχύν τινα χρόνον, ἥδη δὲ ἀπώθει καὶ ἀπέκρουεν αὐτόν. . . . Τὸ ποίημα δὲν ἦτο τελειωμένον! Τὸ εἰς τὴν ἀνατολὴν ταξίδιον ἠθελε νὰ ἐπιχειρήσῃ μόνον καὶ μόνον ὡς διεγερτικὸν τῆς φαντασίας φάρμακον. Ἐν τῇ φοβερᾷ ταύτῃ ἀπορίᾳ καὶ ἀβεβαιότητι περὶ τοῦ πρακτέου εὗρεν αὐτὸν ἡ ἀφίξις τοῦ κόμητος

Μαριάνου καὶ ἀνήγειρε τὰς πεπτωνυίας αὐτοῦ ζωϊκὰς δυνάμεις. Ὁ Μαριᾶνος ἦλθεν εἰς τὴν ὥραν τῆς ἀμφιβολίας ὡς ὑπὸ τῆς θείας προνοίας πεμφθεὶς, ὁ δὲ ποιητὴς εἶχε μεγάλην κλίσιν εἰς τὸ νὰ πιστεύῃ ἔτι ὑψηλότερα τις δυνάμεις ἐξήπλου ὑπεράνω του τὰς προστατευτικὰς αὐτῆς πτέρυγας.

Ἡ ἐκδρομὴ εἰς τὸ Καστελλαμάρε ἀνήγειρεν ἐν αὐτῷ τὴν πρὸ πολλοῦ ἀφανισθεῖσαν φαιδρότητα καὶ εὐθυμίαν ἡ δὲ κυρία Κόστα, ἡ ὁποία καὶ κατὰ τὴν παρουσίαν τῆς μητρὸς ἐβλεπε τὸν ποιητὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον σκυθρωπὸν καὶ κατηφῆ, ἔχαιρεν ἤδη βλέπουσα αὐτὸν ζωηρὸν καὶ εὐθυμον.

(ἔπεται συνέχεια.)

ΤΑ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΑ.

Τὰ παιδιά σας — τί χαρά —
ὅταν πρωτοπερπατήσουν,
καί, γιὰ πρώτη τους φορά,
κάτι τι θὰ σὰς ζητήσουν.

Μὴν τοὺς παίρνετε μουσικὰς,
κούκλας, ψεύτικα στολίδια,
κασετίναις, μουσικαῖς
κι' ἄλλα φράγματα παγνίδια.

Μὴν τοὺς παίρνετε χαρτιά
καὶ μελάνια, καὶ κοντύλια . . .
ἄλλο σὰς ζητεῖ ἡ ματιά
καὶ τὰ ρόδινά τους χεῖλια!

Τῶν Ἑλλήνων τὰ παιδιά
ὅταν πρωτοπερπατήσουν,
νηῶδον ἀνδρική καρδιά
κι' ὅπλα θέλουν νὰ κρατήσουν!

Κι' ὁ πατέρας ποῦ ποθεῖ
στρατιώταις ν' ἀναστήσῃ
τουφεκάκι καὶ σπαθί
ἔτ' αὐτὰ παιδιά του ἀς χαρίσῃ . . .

Τὰ παιδιά ποῦ περπατοῦν
μὲ ὀλύβιο τὸ κεφάλι,
τ' ἄρματα τους σὰν κρατοῦν,
ἄνδρες γίνονται μεγάλοι . . .

ΔΗΜ. ΚΟΚΚΟΣ.

ΣΕΡΒΙΚΑΙ ΕΚΠΛΗΞΕΙΣ.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Σερβίας Μιλᾶνος, ὁ τέταρτος ἡγεμὼν ἐκ τῆς δυναστείας Ὀβρένοβιτς, παρέσχε κατὰ τὴν εἰκοσι καὶ ἐν ἔτος διαρκέσασαν αὐτοῦ βασιλείαν οὐκ ὀλίγας ἐκπλήξεις, ἀλλ' ἡ μεγίστη τῶν ἐκπλήξεων τούτων εἶνε ἡ ἀποτελοῦσα συγχρόνως καὶ τὸ — προσωρινὸν τοῦλάχιστον — πέρας τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἀποφασίσαντος, ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἀνδρικῆς αὐτοῦ ἡλικίας καὶ ἐν τῷ μέσῳ περιόδου μεστῆς πολλαπλῶν τεκμηρίων ἐξόχου ἐνεργείας καὶ δραστηριότητος, νὰ ὑπογράψῃ τῇ 6. Μαρτίου αἰφνης τὴν παραίτησίν του καὶ νὰ θέσῃ τὸ βασιλικὸν τῆς Σερβίας στέμμα ἐπὶ τῆς νεαρᾶς κεφαλῆς τοῦ μόλις δεκατριετοῦς υἱοῦ του. Ἐπὶ μείζονα ἐκπλήξιν ἡ ἡ πρόξυς αὐτῇ καθ' ἑαυτὴν ἐμποιεῖ ὁ καιρὸς, ὃν ἐξελέξατο διὰ τὸ διάβημα τοῦτο.

Ὅτι ὁ βασιλεὺς Μιλᾶνος ἀπὸ ἱκανοῦ ἤδη χρόνου ἐσκόπευε νὰ καταθέσῃ τὸ στέμμα, ἐπανειλημμένως ἐλέχθη κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη, μετὰ δὲ τὴν ἀτυχῇ κατὰ τῆς Βουλγαρίας ἐστρατεῖαν μόλις καὶ μετὰ βίας ἀποτραπεῖς ὑπὸ τῶν περιστοιχιζόντων αὐτὸν ἀπέσχε τῆς ἀμέσσου ἐκτελέσεως τοῦ σκοπομένου περὶ παραιτήσεως σχεδίου του. Ἀλλ' ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου τοσοῦτον ἐκτακτὸν ἐνέργειαν καὶ δραστηριότητα ἀνέπτυξεν ἐν τε τῇ ἐξωτερικῇ πολιτικῇ, ἐν ᾗ ἐπέδιωκε τὴν ὅσον οἶόν τε ἐδραιότεραν ἐμπέδωσιν τῶν πρὸς τὴν Αὐстроουγγαρίαν φιλικῶν σχέσεων τῆς χώρας του, καὶ ἐν τῇ ὑποθέσει τοῦ διαζυγίου ἀπὸ τῆς ῥωσσοφρονος συζύγου του, τοσαύτην δὲ δυνάμιν καὶ δραστηριότητα ἐπεδείξατο ἐν τῷ πρό τινων ἐβδομάδων ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου συνταχθέντι νέῳ συντάγματι, ὥστε κατὰ τὰς πρώτας στιγμὰς οὐδεὶς ἐπίστευε μετὰ σπουδαιότητος εἰς τὴν ὅλως αἰφνιδικὴν καὶ κατὰ τὰ φαινόμενα ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐξωτερικῆς ἀνάγκης ἐπελθοῦσαν παραίτησίν του. Ἀκόμη δὲ καὶ τώρα, ἐνῶ ὁ τέως βασιλεὺς Μιλᾶνος ὤμοσεν ἤδη τῷ υἱῷ του, τῷ νέῳ βασιλεῖ τῆς Σερβίας Ἀλεξάνδρῳ, ἐπισήμως τὸν ὄρκον τῆς πίστεως ὡς ἀπλοῦς ὑπήκοος, καὶ ἐνῶ περὶ τῶν μελλόντων σχεδίων του οὐδὲν

ἄλλο ἀκούεται εἰ μὴ ὅτι σκοπεῖ νὰ ἐπιχειρήσῃ ἀθῶως εἰς τὴν Ἀνατολὴν περιγήσεις καὶ νὰ διαγάγῃ βραδύτερον ἀπράγμονα ἰδιωτικὸν βίον, ἐν τούτοις ὅμως δυσκόλως δύναται τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἐπεράτωσεν ἤδη ἐντελῶς καὶ διὰ παντός τὸ πολιτικὸν αὐτοῦ στάδιον. Ἐν τῷ συντάγματι ἐπεφύλαξεν ἑαυτῷ ὁ βασιλεὺς Μιλᾶνος τοσοῦτον εὐρεῖαν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς τοῦ υἱοῦ του, ὥστε οὐδόλως ἀποκλείεται καὶ ἡ μέλουσα αὐτοῦ ἐπίδρασις ἐπὶ τῆς κυβερνήσεως τῆς πρώην χώρας του. Πολλῷ μᾶλλον δικαιουταί τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι ὁ βασιλεὺς Μιλᾶνος ἠθέλησε διὰ τῆς ἀσυνήθους ταύτης ὁδοῦ νὰ διεκφυγῇ παρούσας δυσχερείας ἢ ὅτι ἀπεφάσισε μετὰ σπουδαιότητος καὶ τελειωτικῶς ν' ἀποσυρθῇ εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον. Καὶ ἄλλος

ΜΙΛΑΝΟΣ.

ΝΑΘΑΛΙΑ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

ποτὲ ἡγεμὼν ἐκ τοῦ γένους Ὀβρένοβιτς, ὁ θεῖος τοῦ Μιλᾶνου, ὁ ἡγεμὼν Μιχαήλ, παρητήθη, οὐχὶ ἐκουσίως, τοῦ σερβικοῦ στέμματος, καὶ αὐτὸς ἐθῆκεν αὐτὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἐνιαυτῶν. Τοῦ Μιλᾶνου ἡ βασιλεία, μὴ λογιζομένων ἐνίων ἀποτυχιῶν, ἐγένετο ἐν συνόλῳ πρόξενος τῇ χώρᾳ πλείονων ἀγαθῶν καὶ μειζόνων προόδων, ἢ ὥστε ὁ παραιτούμενος βασιλεὺς νὰ στερῇται ἱκανοῦ ἀριθμοῦ φίλων καὶ πιστῶν ὁπαδῶν, ἐτοιμῶν ἐν πάσῃ εὐκαιρίᾳ νὰ παρουσιασθῶσιν ὑπὲρ αὐτοῦ, ἅμα ὡς φανῇ ἐπερχομένη ἡ κατάλληλος στιγμή. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ διεζευγμένη τοῦ Μιλᾶνου σύζυγος, ἡ βασίλισσα Ναθαλία, θυγάτηρ τοῦ Ῥώσου συνταγματάρχου Κέσχο, θὰ καταβάλλῃ πᾶσαν δυνατὴν ἐνέργειαν καὶ προσπάθειαν, ὥπως ἐπανακάμψῃ εἰς Σερβίαν καὶ ἐξασφαλίσῃ

ἐαυτῇ οὐ μόνον τὴν ἀπολεσθεῖσαν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τῆς ἀγωγῆς αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς κυβερνήσεως τῆς χώρας. Οἱ φυσικοὶ αὐτῆς ἀντίπαλοι ἐν τῇ τάσει ταύτῃ ἔσονται οἱ τρεῖς ὑπὸ τοῦ βασιλέως Μιλᾶνου ἐκλεγέντες καὶ διὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀνηλικιότητος τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου κεκλημένοι ἀντιβασιτεῖς, οἵτινες καὶ ἂν ῥέπωσι προσωπικῶς μᾶλλον πρὸς τὴν προσέγγισιν τῆς Σερβίας εἰς τὴν